

BIJLAGE II

Gehanteerde systematiek van risicoanalyse

Uitleg risicoanalyse en prioritering

Om risico's te kunnen inschatten is een risicoanalyse uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een risicoanalysemodel dat door het voormalig Expertisecentrum Rechtspleging en rechtshandhaving van het Ministerie van Justitie is ontwikkeld.

Dit model definieert risico (R) als de negatieve effecten (NE) die zich bij de overtreding kunnen voordoen maal de kans (K) op overtreding als niet wordt gehandhaafd

$$R = NE/6 \times K$$

Negatieve effecten

De volgende negatieve effecten kunnen worden onderscheiden:

1. Veiligheid: in hoeverre leidt de overtreding tot aantasting van de fysieke veiligheid en leidt de overtreding tot veiligheidsrisico's voor de omgeving of derden? Het gaat hierbij om zaken als brandgevaar, explosiegevaar of instortingsgevaar;
2. Leefbaarheid: leidt de overtreding tot aantasting van de leefomgeving (leefbaarheid, aanzicht en privacy)?;
3. Financieel-economisch: leidt de overtreding tot financieel-economische schade voor de gemeente?;
4. Natuur: leidt de overtreding tot aantasting van de natuur? Aspecten die hier aan de orde kunnen komen zijn bodemverontreiniging, aantasting flora en fauna.
5. Volksgezondheid: in hoeverre heeft de overtreding gevolgen voor de volksgezondheid? Het betreft vooral effecten voor de lange(re) termijn als gevolg van onvoldoende licht of lucht, geluid, vochtigheid en gebruik en gebruik van of blootstelling aan schadelijke stoffen;
6. Imago: hoe groot is de politiek-bestuurlijke afbreuk als gevolg van de begane overtreding. Per mogelijke handhavingstaak is getalsmatig een inschatting gemaakt van de ernst van de negatieve effecten op een schaal van 1 tot 5. Een 5 staat voor een groot negatief effect en een 1 voor vrijwel geen negatief effect.

index

Cijfers geven de ernst weer van het nadelige gevolg: 1 is het minst ernstig, 5 het meest:

	(Fysieke) veiligheid	Leefbaarheid	Fin-econ.	Natuur/milieu	Volksgezondheid	Imago
1	pijn of letsel bij een individu	Nauwelijks toename onveiligheidsgevoelens	€ 1 tot 1.000	Enige verstoring van het aanzien	Gering gevaar voor de volksgezondheid	Nauwelijks bestuurlijk belang of aantasting imago
2	pijn of letsel bij meerdere individuen	Enige toename onveiligheidsgevoelens	€ 1.001 tot 10.000	Aanzienlijke aantasting van het aanzien	Gevaar voor de volksgezondheid	Klein bestuurlijk belang of aantasting imago
3	Zwaar letsel bij een enkeling of	Gemiddelde toename onveilig-	€ 10.001 tot 100.000	Aantasting leefomgeving van	Groot gevaar voor de volksgezond-	Gemiddeld bestuurlijk belang of

	gering letsel bij velen	heidsgevoelens		enige duur	heid	aantasting imago
	(Fysieke) veiligheid	Leefbaarheid	Fin-econ.	Natuur/milieu	Volksgezondheid	Imago
4	Dood van een enkeling of ernstig letsel bij velen	Grote toename onveiligheidsgevoelens	€ 100.001 tot 1.000.000	Aantasting leefomgeving lange duur	Veel ziektegevallen en/of enkel sterfgeval	Groot bestuurlijk belang of aantasting imago
5	Meer doden	Zeer grote toename onveiligheidsgevoelens	€ > 1.000.001 tot	Vernietiging (deel van) leefomgeving	Meerdere sterfgevallen	Zeer groot bestuurlijk belang of aantasting imago

Het gemiddelde effect wordt verkregen door de som van de negatieve effecten te delen door zes.

Kansfactor (volgens tafel van elf)

De kans is bepaald door getalsmatig in te schatten wat de verwachte overtredingskans is van de na te leven regels. Bij het schatten van de overtredingskans is gekeken naar de motieven van burgers en bedrijven om regels na te leven of juist te overtreden. Zo kunnen bedrijven onbewust regels overtreden omdat zij onwetend zijn van de regels, maar ook komt het voor dat zij calculerend tot de conclusie komen dat een boete goedkoper is ten opzichte van het financieel 'voordeel' dat ze hebben door het overtreden van de regels. Ook spelen zaken als de inschatting van verwachte reputatieschade, normbesef en de gevoelde pakkans een rol.

Door het Ministerie van Justitie is een overzicht van redenen ontwikkeld (de tafel van Elf) waarom voorschriften niet worden nageleefd die voor het bepalen van de kansfactor wordt gebruikt.

De volgende aspecten spelen daarbij een rol:

- *Kennis van de regels.* Is de wet- en regelgeving bij de doelgroep voldoende bekend en duidelijk?
- *Kosten-baten.* Wat zijn de voor- en nadelen van overtreden of naleven van de regel, uitgedrukt in tijd, geld en moeite?
- *Mate van acceptatie.* Hoe redelijk vindt de doelgroep het beleid en de regelgeving?
- *Normgetrouwheid.* In hoeverre is de doelgroep bereid om zich te conformeren aan het gezag van de overheid?
- *Informele controle.* In hoeverre kan de doelgroep positieve of negatieve reacties op haar gedrag verwachten van niet-overheidsinstanties?
- *Informele meldingskans.* Hoe groot schat de doelgroep de kans, dat een overtreding die geconstateerd is door anderen dan de overheid, wordt gemeld aan overheidsinstanties?
- *Controlekans.* Hoe groot schat de doelgroep de kans, dat men door de overheid wordt gecontroleerd op het begaan van een overtreding?
- *Detectiekans.* Hoe groot schat de doelgroep de kans, dat tijdens een controle een begane overtreding wordt geconstateerd?
- *Selectiviteit.* Is er een grotere kans op controle en detectie van een overtreding door selectie van te controleren bedrijven, personen, handelingen of gebieden?
- *Sanctiekans.* Hoe groot acht de doelgroep de kans op een sanctie, als er na een controle een overtreding is geconstateerd?
- *Sanctie-ernst.* Wat is de ernst van de aan de overtreding gekoppelde sanctie en de bijkomende nadelen van de sanctieoplegging?

Ook bij het bepalen van de kans is per handhavingstaak een score van 0 tot 5 toegekend.

Door de gewogen score voor de negatieve effecten te vermenigvuldigen met de gewogen

score voor kans, wordt een getalswaarde verkregen voor het risico dat aan een handhavingstaak is verbonden. Hierbij is een uitkomst tussen 0 en 25 mogelijk. De prioriteitenstelling is vervolgens gebaseerd op de totaalscore.

Risico

laag	1,0-6,0
Gemiddeld	6,1-9,0
groot	9,1-12,0
zeer groot	>12,0

Voor de taakvelden waarvoor een risicoanalyse is uitgevoerd, is eerst een inventarisatie gemaakt van de toezicht- en handhavingtaken waarvoor het risico bepaald dient te worden. Vervolgens hebben per taakveld meerdere experts een risicomatrix ingevuld. Aan de hand van de individuele scores is een gemiddelde score per handhavingstaak berekend. De uitkomsten per taakveld zijn met de experts teruggekoppeld. Hierbij is gekeken of de prioriteiten uit de analyse overeenkomen met de ingeschatte praktijksituatie. De uitgevoerde risicoanalyses per taakveld is in bijlage I opgenomen.